

MEDIS ... Torsdagen den 17.mars

TVÅMINUTERSUPPGIFT ... FLERA VERB I FÖLJD

Flera verb i samma sats är inte något ovanligt i det svenska språket.

- a) Sara torde ha kommit hem nu.
- b) Hon skulle vilja resa långt bort.
- c) Thomas hade börjat längta hem redan efter en vecka.
- d) Linda hade försökt sluta röka många gånger. Nu hade hon slutat försöka för nu hade hon lyckats.
- e) Han skulle ha kunnat göra det.
- f) Karolina råkade välla blomvasen.

Exemplen visar hur vi kan använda verb för att precisera andra verb. Verben nyanserar varandra. Första tre (3) meningar innehåller tre (3) verb. Exempel "d" innehåller nio (9) verb, exempel "e" fyra (4) verb och exempel "f" två (2).

Man kan, vill eller måste göra något, en handling börjar, fortsätter eller slutar och man råkar, försöker, lyckas eller misslyckas göra något.

Verb beskriver alltså verb, och det sista verbet i kedjan bär betydelsen som modifieras av de tidigare verben.

Du får två (2) minuter för denna uppgift.

EN VERB UPPGIFT TILL ...

Jämför följande:

Prata med mig!

Jag vill prata med Dig!

Jag skulle vilja prata med Dig.

Kan jag få prata med Dig?

Kunde jag få prata med Dig?

Skulle jag kunna få prata med Dig?

Vore det möjligt att få prata med Dig?

Olika modala uttryck kan också användas för att signalera olika grad av artighet.

Finns det fler uttryck? Diskutera 2x2 i 7 minuter. PLEASE.

ÖSTERSJÖN ... (en betydelsefull del svenskens friluftsliv)

Vi börjar dagens lektion med en uppgift som handlar om Östersjön. Do It. Please.

Öppna den bifogade PDF filen och förberedd Dig genom att gå igenom olika ord och begrepp. Tänk ... från svenska till svenska. Ställ gärna frågor, om Du har några? PLEASE.

Din uppgift är att läsa alla ord och begrepp, översätta dem från svenska till svenska, samt från svenska till Ditt språk.

Du får 15 min för den här uppgiften.

Vi går vidare ...

Baltic Sea Science Center, som ingår i Skansen i Stockholm, öppnade i april 2019.

Baltic Sea Science Center visar med akvarier, utställningar och pedagogiska aktiviteter miljön i Östersjön. Verksamheten har etablerats med medel från den av Björn Carlson etablerade stiftelsen Baltic Sea 2020 och i samarbete med Stockholms universitet och Sveriges lantbruksuniversitet.

Baltic Sea Science Center ligger i Nedre Solliden i den södra delen av Skansenområdet. Detta område utformades av Holger Blom och platsen för centrets byggnad är den tidigare sjölejonsbassängen från 1965.

En kortfilm om Östersjön

Med den här filmen startar vi upp funderingar kring värdet av Östersjön. Filmen är gjord av Iris och Mattias Alexandrov Klum. Filmen kan ses som en betraktelse över vad Östersjön är, med alla sina invånare, och för vems skull den finns.

Filmen är cirka 7 min lång

Öppna filen och se filmen. PLEASE.

<https://www.youtube.com/watch?v=gUg2-Fd49vg&feature=youtu.be%0D>

På en kvart, max 20 min får Du ... fundera, svara och skriva.

Vad tänker Ni på när någon säger Östersjön. Skriv ner tre saker!

- 1)
- 2)
- 3)

Skriv en kort uppsats på max ½ sida. Använd orden som finns längst ned:

(En vik av världshavet, bräckt hav, torsk, förorenat, nära, litet/stort, algbloomning, vrak, fiske, säl och skarv, bad och segling, gasledning, döda bottenar...)

Östersjön och blåstången

Östersjön är ett känsligt hav Alla djur och växter i havet ingår i det man brukar kalla en näringsväv eller ett ekosystem. Det betyder att alla djur och växter behövs, alla är beroende av varandra, ingen är onödig. Det är så det fungerar i naturen, och så har det fungerat i miljontals år.

Om något förändras i havet, till exempel att en sorts fisk försvinner, så påverkas också en massa andra växter och djur. Kanske kommer de också att försvinna eftersom de var beroende av fiskens uppgift.

I Östersjöns är näringsväven enkel jämfört med andra hav. Det finns inte så många djur och växter som trivs i Östersjöns bräckta vatten (en blandning av sött och salt vatten). Det finns bara några få arter inom varje grupp (exempelvis betare, filtrerare eller rovdjur), det gör att Östersjöns växter och djur inte tål lika mycket som andra hav. Om en art försvinner av någon anledning, är det inte säkert att det finns en

annan som kan fylla dess funktion. Blåstång och torsk är två exempel på arter som minskat kraftigt, det har påverkat andra växter och djur.

Lär känna blåstången

Blåstången känner du igen på dess mörkgröna färg och de luftblåsor som den har för att hålla sig upprätt i vattnet. Den trivs bäst på klippor och i lugnare vatten. Blåstången är Östersjöns vanligaste alg och den spelar en viktig roll för massor av andra växter och djur i Östersjön. Därför kallas den ibland för Östersjöns räddare.

Blåstångens kärleksliv i månskenet Blåstången är till viss del som vi människor, det finns honplantor och hanplantor. Honorna bär på ägg och hanarna bär på spermier. Ägg och spermier finns i de knottriga topparna som du kan hitta på blåstången.

Under stilla kvällar i maj och juni då fullmånen lyser blir blåstången kär. Blåstången känner av månens dragningskraft. Då släpper tångplantorna ut sina miljarder små ägg och spermier i en vajande dans. De tunga äggen dalar långsamt ner mot botten tätt följd av de simmande spermier. Ägg och spermier förenas och söker en bra klippa att växa på. Sakta växer sedan blåstången upp från en liten

groddplanta till en ståtlig tångruska. Om den får växa i fred kan den bli över 50 år gammal.

Blåstången – hem åt många I Östersjön är blåstången havets skog. Blåstången är hem åt många av Östersjöns växter och smådjur. I blåstången trivs tångräkor och tångmärlor, musslor, havstulpaner och många, många fler. Tången är ett bra gömställe, här tar många småkryp skydd mot fiender. Det gör blåstången till en perfekt lekplats och barnkammare för smådjur.

Blåstången är faktiskt den miljö i Östersjön som innehåller flest olika sorters arter. I Östersjön har vi just nu alldeles för mycket näringsämnen och det är vi människor som har sett till att det blivit så. Vi brukar säga att Östersjön är övergödd, det som händer är att vattnet blir grumligt och då får blåstången inte tillräckligt med ljus för att växa. Istället trivs fintrådiga alger jättebra och de breder ut sig över de klippor som blåstången vill sitta på. Ibland växer de fintrådiga algerna till och med på blåstången, det tycker inte blåstången om. Det blir mörkt och skuggigt och då kan den inte växa som den ska.

Bilder är från Ramsviken.

En kort film om Östersjön

[https://www.youtube.com/watch?v=jwUBYGTVRYQ&feature=emb_rel_p
ause](https://www.youtube.com/watch?v=jwUBYGTVRYQ&feature=emb_rel_pause)

Vad kan du göra för att blåstången i Östersjön ska må bra? Här kommer några tips!

- **Sluta kissa i vattnet!**

Kiss innehåller jättemycket näring, den mängd som en person kissar under ett dygn ger gödning till ett kilo fintrådiga alger!

- **Köp miljömärkta varor i butiken, så att mindre gifter och näringsämnen kommer ut i vårt hav.**
- **Sopa för Östersjön! Ta dig ut i maj och juni och skrubba ren en klippa i vattenbrynet från fintrådiga alger, då hjälper du tångens ägg att hitta en boplats.**

Några frågor att besvara

1. **Vad är en näringsväv? Försök ge ett exempel på en näringsväv med hjälp av följande arter: Gädda, mört, blåstång, alger, plankton.**
2. **Stämmer det att vissa växter och djur inte behövs i naturen?**
3. **Vad är det som är så speciellt med Östersjön?**
4. **Varför kallas ibland blåstången för Östersjöns räddare?**
5. **Hur gör blåstången för att föröka sig?**
6. **Vad behövs för att blåstången ska må bra? Vad kan du göra?**
7. **Vad tycker du man ska göra för att Östersjön ska bli ett friskare hav?**

Blåstångens kärleksliv

Under stilla fullmånekvällar i maj och juni släpper tångplantorna ut miljarder små ägg och spermier i Östersjöns vikar. Svärmningen är synkroniserad och följer tidvattnet och månens dragningskraft trots att vi i Östersjön inte har något tidvatten. Det är en kvarleva från när tången endast växte i tidvattenzonen. Trots mängden ägg är det ytterst få som landar på en lämplig botten och överlever. Tångruskor växer långsamt och man tror att de kan bli upp till 50 år gamla.

Mer om blåstång

Blåstång är en stor brunalg. Den är brun till olivgrön i färgen och har en platt gaffelförgrenad bål med tydlig mittnerv. Blåstången har ofta parvisa flytblåsor som anläggs på våren och gör att bålen står upprätt i vattnet. Det förekommer också former av blåstång utan flytblåsor. Dessa är vanliga på mer vågexponerade lokaler. Arten är flerårig. En

blåstångsruska är antingen en hon- eller hanindivid med förökningstoppar som är mer spetsiga i bestånden på västkusten till mer rundade i Östersjön. Blåstång har två förökningsperioder, en i slutet av maj - juni och en under senhösten. De individer som förökar sig under senhösten anlägger sina förökningstoppar ovanför flytblåsorna i juli - augusti. Blåstång har mycket stor formvariation och kan vara svår att skilja från smaltång i Bottenhavet där de förekommer tillsammans, men den är mindre förgrenad, grenarna är bredare och förökningstopparna är större.

Blåstång växer på klippor, stenar och större musselskal, från lågvattennivån ner till cirka 10 meter i Östersjön. Man kan även hitta den löst liggande på mjuka bottenar. På västkusten bildar den ett bälte mellan spiraltången och sågtången. Den är vanlig i Östersjön från Skånes kust in i Bottenhavet. I den nordligaste delen blir den mer ovanlig.

ATT BESÖKA NATURRESERVAT ... SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN

Öppna länken

<https://skargardsstiftelsen.se/att-besoka-skyddad-natur/naturreservat/> och läs. PLEASE.

GENERELLA REGLER FÖR NATURRESERVAT

Akta träd, buskar och andra växter. Plocka inte orkidéer eller andra fridlysta växter.

Lämna berghällar, block och stenar orörda.

Gå inte för nära fågelbon eller ungar. Skada inte ormar, kräl- och groddjur. Besök inte fågel- och sälskyddsområden under tider då tillträdesförbud råder.

Håll alltid hunden kopplad.

Gör inte upp eld och passa noga kök och grill för eldfaran. Det är absolut förbjudet att lägga engångsgrillar i soporna! Vid många av stiftelsens sopmajor finns särskilda runda plåtkärl märkta med "För engångsgrillar". Där ska dessa grillar läggas.

Stör inte andra med radio, cd-spelare, musikinstrument eller liknande.

Tälta eller förtöj båten högst två dygn vid samma strand. Stannar du längre måste du ha tillsynsmannens tillstånd (särskilda regler gäller på Grinda och Utö). Många hus inom reservaten är privata. Gå inte in på tomter eller till hus och bryggor.

Respektera lantbruken. Trampa inte i åkrar och stäng grindar efter dig.

Du får 8 minuter för att bekanta Dig med regler vid besök av naturreservat. Rekommenderar personligen Björnö och Ramsviken. Även Gålö är underbart vacker plats.

Du får 25 min.

TEMPUSSYSTEMET ... Forts. nr 5

Vi repeterar och fortsätter med perfekt och futurum i kväll

Infinitiv: Används efter "att" och bl. a. efter hjälpverb och några speciella verb.

T.ex. skall, kan, måste, vill, bör, behöver, få, lär, brukar orkar, börjar, slutar, hinner, försöker, slipper...

Anses vara verbens grundform

Imperativ: Används för att uppmana eller be någon göra en aktivitet.

T.ex. **Ring** mig imorgon! **Stäng** fönstret.

Presens: Används för att uttrycka tid.

a) -Nutid, pågående aktivitet (T.ex. Jag sitter i skolan.) NU (T.ex. Jag studerar svenska på Hermods.)

b) -Vana/Tradition (T.ex. Jag tittar på TV varje söndag.) (Det regnar i Spanien på hösten)

c) Generellt (T. ex. Sarajevo ligger i Bosnien) (Stockholm ligger i Sverige)

* OBS! Spec. *kan användas för att uttrycka futurum

NÅGRA ÖVNINGAR

<https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789144111650/partner/studentlitteratur/> Öppna länken och gör bara övningar som handlar om

infinitiv, hjälpverb och presens. Börja på sida nr. 7.

Preteritum:

Används för att uttrycka avslutad aktivitet och bestämd avslutad tidpunkt före NU.

T.ex. Jag bodde i Italien 2001. (Jag bor inte i Italien nu.)Aktiviteten är slut.

När? igår, 1978, när jag var liten ...

Jag **köpte** en cykel **förra veckan**.

Eller ett annat ex.

Det som slutade före **NU** vid en avslutad, bestämd tidpunkt står i

PRETERITUM:

T. ex. Jag **träffade** Olle **igår**. - aktiviteten är slut

tidpunkten är slut

En film om preteritum. Öppna länken och se den.

<https://www.youtube.com/watch?v=VoVjSL3Sb88>

SKRIV TEXTEN I PRETERITUM!

Vad gjorde Sven i går? Skriv texten i preteritum!

Sven vaknar klockan sju. Han stiger upp, tar en dusch och går in i köket för att laga frukost. Han läser tidningen medan han dricker kaffe och sedan klär han på sig.

På förmiddagen ringer han till sin bästa vän och pratar en lång stund. Sedan tar han fram sina böcker och börjar studera. Han äter lunch och diskar efter maten. Ute skiner solen.

På eftermiddagen cyklar han till parken, där han träffar sin vän. De köper en stor jordgubbsglass.

På kvällen spelar de gitarr och lyssnar på Svens nya CD. På natten sover Sven gott.

Sven vaknade klockan sju...

Klicka här för att kontrollera om du har skrivit rätt!

Perfekt:

a) Används för avslutad aktivitet men okänd eller pågående tidpunkt.

T.ex. Jag har bott i Tyskland i två år. Nu bor jag i Sverige.

b) Påbörjad men inte avslutad aktivitet eller aktivitet som är fortfarande aktuell.

T.ex. Jag har bott i Sverige sedan 1990, och jag trivs bra här.)

När? **Okänd tidpunkt** eller t.ex. **idag, den här veckan, i år ...**

T.ex. Martin **har jobbat** i Wien **i två år**. Nu **jobbar** han i Paris.

* OBS! Spec. Vi kan även använda perfektformen för att visa aktivitet i framtiden om det finns två eller flera aktiviteter efter varandra i framtiden.

T.ex. När jag **har läst** läxan **skall** jag hjälpa Dig. / Jag **skall hjälpa** Dig när jag **har läst** läxan.

9 Perfekt

städa noga
dricka för mycket
inte lära sig
arbeta för mycket
spara pengar

vila mycket
jobba färdigt
läsa
få blommor
inte måla sig

ha många utgifter
inte äta
slänga
slå sig
inte tvätta sig

glömma
inte stänga fönstret
inte må bra
studera mycket
träna mycket

Svara på frågorna. Välj aktivitet. Se exempel.

- 1 - Varför är du så trött? - *Jag har arbetat för mycket*
- 2 - Varför vill du inte låna den nya boken? - *Jag har läst den.*
- 3 - Hur kan du vara så pigg? -
- 4 - Varför är du så glad? -
- 5 - Varför är lilla Greta så ledsen? -
- 6 - Varför är Olle full? -
- 7 - Varför har du inga böcker med dig? -
- 8 - Varför är du så hungrig? -
- 9 - Varför är Pelle så smutsig? -
- 10 - Hur kan Lars vara så rik? -
- 11 - Varför kommer du hem så tidigt idag? -
- 12 - Hur kan det vara så rent här? -
- 13 - Varför kan du inte franska? -
- 14 - Hur kan du veta allt? -
- 15 - Hur kan dina pengar redan vara slut? -
- 16 - Varför har du träningsvärk? -
- 17 - Var är mina gamla skor? -
- 18 - Varför är det så kallt här? -
- 19 - Varför har du varit hemma idag? -
- 20 - Varför ser Anna så blek ut idag? -

En bra film som handlar om preteritum och perfekt kan Ni hitta om Ni öppnar länken: <https://www.youtube.com/watch?v=S4rch90zHwU> PLEASE.

ETT PROV ... perfekt eller preteritum

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriva-verb-i-preteritum-och-perfekt/> Öppna länken och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"

Du får 10 min för den här uppgiften

PROV nr. 2

PRETERITUM

http://fugomat.fuv.se/Sfm/SfM/tellright/spots/chariteonlinekurse/media/hotpotatoe/hp_sfm/oevning2_preteritum_cloze_mll.htm Öppna länken och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"
Du får 10 min för den här uppgiften

PRETERITUM & PERFEKT Likheter och skillnader. När skall Du använda preteritum? När skall Du använda perfekt?

<https://www.youtube.com/watch?v=S4rch90zHwU>

Du får 15 min

Futurum:

Används för att beskriva aktivitet efter NU.

a) **skall + infinitiv** (Jag skall äta lunch klockan 12.) någon/jag har bestämt, sagt eller lovat, intention

b) **kommer att + infinitiv** (Han kommer att bli en bra pappa.) objektiv tanke, prognos

c) **tänker + infinitiv** (Jag tänker åka på semester i december.)

* OBS! Spec.

d) **Presens + tidpunkt efter NU.** (Jag åker till Turkiet nästa vecka.)
Verbet skrivs i presens men tempuset uttrycker futurum.

NÅGRA ÖVNINGAR till ...

<https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789144118208/partner/studentlitteratur/> Öppna länken och gör övningar som handlar om presens, hjälpverb, preteritum, futurum samt om starka verb.

Börja med sida nr. 8

Pluskvamperfekt:

Används för att uttrycka avslutad aktivitet före DÅ samt att separera två aktiviteter i DÅTID.

a) I måndags var jag trött, för att jag **hade** inte **sovit** mycket i helgen.

b) Eftersom jag inte **hade** sovit mycket i helgen, var jag trött i måndags.

Svenska: När jag kom hade han gått hem.

Engelska: When I came he had gone home.

Spanska: Cuando yo regresé a casa él se había ido.

Eller ett annat ex.

När man vill uttrycka något som ligger före **PRETERITUM** använder man **PLUSKVAMPERFEKT**.

T. ex. I morse **var** Eva pigg eftersom hon **hade sovit** gott hela natten.
I morse **var** Eva pigg. Hon **hade** nämligen **sovit** gott hela natten.

PROV nr. 3 PLUSKVAMPERFEKT

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriv-verb-i-pluskvamperfekt/>

FILM

En bra film som handlar om pluskvamperfekt hittar Ni om Ni öppnar länken:

<https://www.youtube.com/watch?v=zOL6i3xAMK0> PLEASE:

Öppna länken ovan och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"

Du får 10 min för den här uppgiften

Futurum preteritum:

När man vill uttrycka något som ligger efter **preteritum** använder man **FUTURUM PRETERITUM**

T. ex. Igår morse **var** Eva på dåligt humör eftersom hon **skulle städa**.

Igår morse **var** Eva på dåligt humör. Hon **skulle** nämligen **städa**.

T. ex. **När vi hade tittat på filmen trodde jag att hon skulle gråta.**

Anna hade lämnat innan filmen var slut.

Anna hade väntat ut tills filmen skulle sluta.

Hon sa att filmen var chockerande.

Eller ...

- **en aktivitet efter DÅ (skulle + infinitiv)**

I morse **var** Ulla nervös (1)

för hon **skulle ha** ett test klockan tolv. (2)

DÅ ... I går kl. 19 ... Arbetade

Före DÅ ... hade arbetat.

Efter DÅ ... skulle titta

Kalle	 arbeta	 igår kl. 19 spela fotboll	 titta på TV
Ulla	 tvätta	 igår kl. 8-16 jobba	 hämta barnen
Eva	 stänga dörren	 i morse kl. 8 hänga kappan i arbetsrummet	 ringa ett samtal
Patrik	 höra danska på jobbet	 i juni förra året hyra ett hus i Danmark	 lära sig danska på en kurs
Tom	 läsa bilannonser	 förra veckan byta bil	 åka till Italien
Åsa	 sy en blus	 i fredags sy en kjol	 klä sig fin till en fest
Ulf	 springa	 i söndags kl. 17 sitta i parken och vila	 gå hem

ÖVNINGAR ...

titta på bilderna på föregående sida och svara på frågorna. Se exempel.

1. Vad gjorde Kalle igår kl. 19?	<u>Han spelade fotboll.</u>
2. Vad hade han gjort?	<u>Han hade arbetat.</u>
3. Vad skulle han göra sedan?	<u>Han skulle titta på TV.</u>
4. Vad gjorde Uno igår kl. 8-16?	_____
5. Vad hade han redan gjort?	_____
6. Vad skulle han göra sedan?	_____
7. Vad gjorde Eva i morse kl. 8?	_____
8. Vad hade hon gjort?	_____
9. Vad skulle hon göra sedan?	_____
10. Vad gjorde Patrik i juni förra året?	_____
11. Vad hade han redan gjort?	_____
12. Vad skulle han göra sedan?	_____
13. Vad gjorde Tom förra veckan?	_____
14. Vad hade han gjort?	_____
15. Vad skulle han göra sedan?	_____
16. Vad gjorde Åsa i fredags?	_____
17. Vad hade hon gjort tidigare?	_____
18. Vad skulle hon göra på lördagskvällen?	_____
19. Vad gjorde Ulf i söndags kl. 17?	_____
20. Vad hade han gjort?	_____
21. Vad skulle han göra sedan?	_____

PROV nr. 4 ALLA VERB

Avslutningsvis ...

Välj verb i rätt tempus

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/valj-verb-i-ratt-tempus/>

TEMPUSHARMONI

	Före referenspunkt	Referenspunkt	Efter referenspunkt
→ NU-TEMPUS	Presens perfekt har talat	→ Presens	→ Presens futurum talar ska
	tala, kommer att tala presens + tid t.ex. talar (imorgon)		
→ DÅ-TEMPUS	Preteritum perfekt hade talat	→ Preteritum talade	→ Preteritum futurum skulle tala

- Tempus beror på vilken referenspunkt man har: NU eller DÅ.
- I NU ör presens huvudtempus...
- I DÅ är preteritum huvudtempus...
- Normalt blandar vi inte NU-tempus och DÅ tempus i samma fras...
- Man kan/får inte säga: ~~Jag är trött för jag hade varit på fest...~~

Öppna länken och titta på bilden som handlar om tempusharmoni

<https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2018/02/down-at-mardi-gras-marie-la-veau.html>

OREGELBUNDNA VERB

Oregelbundna verb

Det finns verb som inte följer några regler. Här är några av de vanligaste oregelbundna verben

Imperativ (grundform)	Infinitiv	Presens	Preteritum	Supinum
Var!	vara	är	var	varit
Ha!	ha	har	hade	haft
Bliv!	bli	blir	blev	blivit
Kom!	komma	kommer	kom	kommit
Gör!	göra	gör	gjorde	gjort
Ta!	ta	tar	tog	tagit
Säg!	säga	säger	sa/sade	sagt
Vet!	veta	vet	visste	vetat
Håll!	hålla	håller	höll	hållit
Får!	fara	far	for	farit
Bär!	bära	bär	bar	burit
Ligg!	ligga	ligger	låg	legat
Lägg!	lägga	lägger	la/lade	lagt
Sätt!	sätta	sätter	satte	satt
Slå!	slå	slår	slog	slagit
Ät!	äta	äter	ät	ätit
Sov!	sova	sover	sov	sovit

NÅGRA ÖVNINGAR TILL: (Själv rättande ... tryck på "Kontroll" efter att Du gjort övningar)

Blandade verbformer – grupp 1

Blandade verbformer – grupp 1

Blandade verbformer – grupp
Regelbundna verb – grupp 1

Blandade verbformer – grupp 2
Blandade verbformer – grupp 2
Blandade verbformer – grupp 2b
Blandade verbformer – grupp 2b
Blandade verbformer – grupp 2b
Blandade verbformer – grupp 3
Oregelbundna verb – starka verb

Blandade verbformer – starka verb A
Blandade verbformer – starka verb B
Blandade verbformer – starka verb C
Blandade verbformer – starka verb D

Vilka är verbformen

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc3TQpW6gs9rCMfIGLgcQUz3T9bIfVVOM3dOAoE-kSBwoFjng/viewform>

Avslutningsvis lägger jag ut Solnalänken så att Du kan komplettera
Dina kunskaper om tempus

<https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2018/02/down-at-mardi-gras-marie-la-veau.html>

Så klart om Du önskar så.

& kom ihåg

... Champions never complain, they are too busy getting better.

OBS! Läger lektion om tempus ut dock påminner att vi kommer att jobba i ca två (2) veckor med tempus.

PASSIV, PRESENS PARTICIP, PERFEKT PARTICIP, TRANSITIVA & INTRANSITIVA VERB forts. nr. 2

- *Passiv form används framför allt i tidnings- och reklamspråk.*
- *Passiv konstruktion används ofta när det inte nödvändigt att tala om vem/vilka som utför handlingen.*

Soporna skall sorteras. (=Man skall sortera soporna)

Räntorna höjdes i fredags. (=Man höjde räntorna i fredags.)

- Om man i en passiv konstruktion vill tala om vem/vilka som utför handlingen använder man prepositioner av.

Erfarna civilingenjörer sökes av dataföretaget.

(= Dataföretaget söker erfarna civilingenjörer)

Hamlet har skrivits av Shakespeare

(= Shakespeare har skrivit Hamlet)

- Verbets passiva form bildas genom tillägg av ändelsen -S till de aktiva formerna. I presens faller -R bort. Ofta faller även -E bort i presens.

Infinitiv	Presens
Preteritum	Supinum
öppnas	öppnas
öppnades	öppnats
byggas	bygg(e)s
byggdes	byggts
införas	inför(e)s
infördes	införts

köpas	köp(e)s
köptes	köpts
sys	sys
syddes	syts
stjälas	stjäl(e)s
stals	stulits
se	
ses	sågs
setts	

Från passiv till aktiv form:

Ex. Cyklar får ej ställas vid väggen.

Man får ej ställa cyklar vid väggen.

Vidare. Från aktiv form till passiv form och några övningar...

Ex. Svenska konstnärer har målat många

vackra tavlor.

Många vackra tavlor har målats av svenska konstnärer.

Aktiv:

* De har stängt fönstren.

Fönstren är stängda.

* Damir hade målat huset.

var målat.

* Här bygger man ett nytt hus.

ett nytt hus.

* De öppnade simhallen i januari.

öppnades i januari.

* Någon stal min bil i natt.

stals i natt.

Passiv:

*

* Huset

* Här byggs

* Simhallen

* Min bil

* **Akta Dig för hunden. Den bet mig i går. Den **bits** ofta.**

* **Vi har problem med lille Putte på dagis. Putte slog Olof i går. Han **slåss** ofta.**

* **Detektiven lurade många människor. Han var duktig på att **luras**.**

PRESENTS PARTICIP

En av två verbformer som vi kan använda som adjektiv. Viktigt att

poängtera är att participen används ofta som adjektiv, dock de kan också användas som substantiv, t.ex. läsandet, den väntade.

- T. ex. (a) En läsande flicka = en flicka som läser.
(b) En skrattande kvinna = en kvinna som skrattar.
(c) En troende kvinna = en kvinna som tror.
(d) En man som frågar = en frågande man.*

Hur bildar man presens particip i det svenska språket ???

<i>* vokalen a + nde</i>	<i>Det blir <u>läsande</u></i>
<i>* annan vokal o + ende</i>	<i>Då blir det <u>troende</u></i>

*Om Du öppnar länken nedan kan Du lära Dig mer om
PRESENSPARTICIP. PLEASE. DO IT.*

<https://m.youtube.com/watch?v=wb2dNHbx-SQ>

PERFEKT PARTICIP

T.ex. Dörren är stängd

... eller Martin har målat stolen. Stolen är målad.

Perfekt particip används oftast som ett adjektiv. Det står alltså predikativt efter t.ex. verben vara, bli, se ut, känna sig, verka, låta, eller attributivt som bestämning före ett substantiv.

Några exempel:

- Min lägenhet har inte blivit städat på länge.*
- Det är inte roligt att komma hem till en ostädad lägenhet.*
- Jag trivs inte i den här ostädade lägenheten.*

- Våra biljetter är redan beställda.*
- Jag skulle hämta tre beställda biljetter. Går det bra här?*
- Nej, tyvärr. De beställda biljetterna måste hämtas i nästa kassa.*

- Bildörren var låst och jag hade ingen nyckel.*
- Det är inga problem för en tjuv att öppna en låst bildörr, men jag kunde minsann inte öppna den låsta dörren.*

Vi tar två (2) ex. till:

SINGULAR

Obestämd form

En

Ett

en

stressad

kvinna

ett

stressat

barn

Bestämd form

den stressade kvinnan

det stressade barnet

PLURAL

Obestämd och bestämd form

(de) stressade kvinnor(na)

(de) stressade barn(en)

en fylld

paprika

ett fyllt

ägg

den fyllda paprikan

det fyllda ägget

(de) fyllda paprikor(na)

(de) fyllda ägg(en)

Om Du öppnar länken nedan kan Du lära Dig mer om
PERFEKTPARTICIP. PLEASE. DO IT.

<https://www.youtube.com/watch?v=hahMK3FcSZg>

Du får 25 min

8 SIDOR

Öppna länken <https://8sidor.se/> och lyssna på nyheter.

Du får 15 min

Patrik Isaksson – HOS DIG ÄR JAG UNDERBAR

... att kunna ge och kunna ta

<https://www.youtube.com/watch?v=9vN8kodIOAQ>

Hos Dig är jag stark

Hos Dig är jag _ _ _ _ _

Hos Dig har jag allt

Där vågar jag stanna kvar

Men när Du inte ser
När Du inte rör mig
Kan Du ha hittat någon annan
----- nu hur Du ser mig

Jag undrar om Du
Hade kraft o ge Dig av
Eller ----- o stanna kvar

Vågat bygga på nåt nytt

Jag undrar om Du
Har kunnat ge och ----- ta
Kunnat öppna Dig som jag
Vågat vara här och nu
För allt jag kräver är ett svar

När jag tagit' slut
När jag inte orkar mer
När rädslan tar vid
----- förstår mig mer
Då kan jag inte se
Kan jag inte röra Dig
Har jag då hittat någon annan
Säg nu hur Du ser mig

Jag undrar om Du
Hade ----- o ge dig av

Eller mod o stanna kvar

Vågat bygga på nåt nytt
Jag undrar om Du
Har kunnat ge och kunnat -----
Kunnat öppna Dig som jag
Vågat vara här och nu
För allt jag kräver är ett svar

Jag undrar om Du
Hade kraft o ge Dig av
Eller mod o stanna kvar
Vågat bygga på nåt nytt
Jag undrar om Du
Har kunnat ge och kunnat ta
Kunnat öppna Dig som jag
Allt jag kräver är -----

Jag undrar om Du
Har kunnat ge och kunnat ta

**Kunnat öppna Dig som jag
Vågat vara här och nu
För allt jag kräver är ett svar**

**Hos Dig är jag _ _ _ _ _
Hos Dig är jag _ _ _ _ _**

Fyll i luckorna medan Du lyssnar på låten.

Du får 8 min

... just because i'm the soul whos intentions are good

Med aldrig sinande vänlighet

Deno